

GAZETA POPORULUI

Foale politică-culturală

Apare în fiecare Duminică

Abonamentul:

Pe un an 15 Cor.
Pe o jumătate de an : 7 Cor. 50 fil.
Pe 3 luni 4 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetei.

Un sir cu litere mărunte întâia-oară 30 fil.
a doua- și a treia-oară 20 fil.

de-a sări încă apărarea casei domnitoare române. Despre Marghiloman se spune că politica lui ar fi cu două fețe și neclară, aşa încât îți vine a crede că dânsul are în vedere numai mantuirea dinastiei. Prin agitația prietenilor lui Brătianu, împotriva căror Marghiloman n'a fost în stare să păsească sau nici n'a voit, s'a produs în sinul partidului conservator o îngrijorătoare despărțire în două, aşa că deocamdată conducătorii partidului: dnii Carp și Beldiman au perdit mult din înrăurirea lor de mai înainte. Pe scurt: situația internă (dinlăuntru) politică a României este tulbure. Se pare că și la Budapesta finita aceasta a ei, a făcut ca să se treacă mai departe, peste *asigurarea graniței* pretinse la început, și să se ceară mai mult. Si Austria ar avea de gând să ceară o rotunjire a țării sale în Bucovina pe socoteala României. În orice caz dorința Ucrainei și Bulgariei, de-a și apropierea căt de tare hotarele unele de altele, la cursul de jos al Dunării, s'a apriat prin aceasta mult de infăptuirea ei. Totdeodată este întemeiată nădejdea, că și Bulgaria va întinde o mână prietenoasă, pentru a regula cearta cu Turcia. Nu pare neîntemeiat faptul, că la nouile sfătuiri de pace dela București, cerințele economice ale Germaniei asemenea vor fi urcate, după ce pretențiile dela început s'au lovit de anumite curente politice în România. „Si gazeta „Vossische Zeitung”, încuviințează în mare cele spuse mai sus cu privire la pacea cu România.

Sfătuirile de pace cu România.

Gazeta „Berliner Ritterzeitung” grăind despre schimbările ce vor trebui să se facă cu privire la contractul de pace cu România, încheiat la București, zice astfel:

„Dacă semnele nu înșală, ne aflăm în fața unei schimbări aşa de însemnată a păcii dela București, încât trebuie să credem că chiar punctele cele mai de căpătenie ale ei, vor fi alcătuite din nou. Prilej la aceasta a dat protestele Ucrainei și Bulgariei, precum și intrigile (planurile tăinuite) curței regale din Iași și șovăirea lui Marghiloman. Lucrurile stau astăzi aşa, că ascuțindu-se neînțelegările dintre Ucraina și România în privința Basarabiei și mai tare, guvernul din Berlin și Viena vor sprijini cu toată puterea cerințele Ucrainei, mai cu seamă după ce a ieșit la iveală jocul cu două fețe al casei domnitoare române ce te pune pe gânduri și după ce cabinetul lui Marghiloman prin șovăirele lui nu este în stare să dea destule garanții pentru o viitoare politică prietenoasă pe deplin, față de puterile centrale. Neîncrederea față de domnul Marghiloman a devenit aşa de mare încât deocamdată atât la Berlin cât și la Viena gândul unei împărării a Basarabiei a fost pus deoparte. Guvernul dela Iași va simți cât de curând o apăsare atât dela Berlin și Viena, cât și dela Sofia. Dacă sub apăsarea aceasta România va trebui să renunțe la Basarabia, regele Ferdinand și fără ca să ne amestecăm noi în afacerile dinlăuntru ale României, va trebui să-și părăsească tronul și patria. Si împreună cu el va trebui să plece și regina cu copiii. Se pare că Berlinul nu-și va mișca un singur deget pentru

A șters cenzura

Nana Zamfira și pomii.

Cu vorba: „Azi pe la vecernie plec acasă nesmintit”, era să-mi aprind paie 'n cap. Căci neînduplecătă a fost stăruința na-nei și soțului ei de-a rămânea până mâne, sub cuvânt ca să văd și să prețuesc moșia cumpărată, apoi cele 2 livezi îndepărte, felurite mașini și vite, asupra cărora ar fi stând în târg cu fostul stăpân al „curții” desființate.

Neapărată mi s'a părut cu deosebire prețuirea mașinilor și alor 2 livezi, în mărime de preste 30 jugăre. Si fiindcă trecre aveam de măestru dibaciu în ale prețuirei, ce alta mi-a rămas decât a mă supune, vorba ceea, de silă bucuros. Planul împreună urzit era de a esamina deocamdată pometul, iar ca mâne, într'o Marti, până cel mult la $10\frac{1}{2}$ oare, livezile de cumpărat, mașinile și vitele. Dornic să văd și moșia eram și gata a o prețui eac'asa pe de-a 'ntregul. Cu atât mai temeinică a fost, în faptul zilei, prețuirea celor 2 livezi grase și eftin imbiate.

Înțelegerea odată luată, primarul s'a dus grăbit la primărie, ear nana Zamfira și subscrisul am mers în pomet, acum pentru a treia și cea din urmă oară.

Din spusele nanei despre *înfîntarea* pometului jin a împărtăși în pripă eată ce:

In pragul croeliei din temelie, pometul, atunci câmp deschis, avea o înfățosare cu totul alta. Ici râpe surpate, gruețe, rozore și pâlcuri de măcești, râchite și alt tufiș netrebnic, colo băltoace rogozoase și alătura părăul șerpuind în cotituri după plac. Nu mai puțin de 3 săptămâni au robotit ai casei, ajutați de zileri, până ce au pus toate în rând, stârpind tufișurile și rostogolind gruețele și rozoarele în băltoace și vechia albie întortochiată, croind noua matcă pentru apă și săpând, în clinul rămas înspre vecinul din sus, un fel de lac mic, pe seama fiitorilor crapi.

Pometul în aşteptare a fost apoi închis cu gard țeapă și de cu toamnă jugărit până la adâncimea de 70 centim., ca pentru vie. A rămas însă neîngrășat, gunoiul trebuind aiurea. Altoii, în număr de 60, au fost aduși de toamna și ernați cu rădăcinile îngropate.

In săptătură jugărită (desfundată) s'au făcut, primăvara, gropi încăpătoare, în cari altoii au fost sădiți la depărtarea de tocmai 10 met., firește în rânduri oable. Pe malurile teșite ale părăului se întindeau, de o latură și de alta, câte două rânduri tufe mândre de strugurei (coacăză, rozinchini). Un al 5. rând, tot de strugurei, era pus alătura gardului din jos. Cu agriș era tivit, pe jumătate, gardul din sus, cu începere dela lac. Depărtarea între nenumăroasele tufe, strugurei și agriș, era de tocmai 120 centim.

Intre strugurei și gardul din fund am găsit între număroasele tufe, strugurei și agriș, încordate preste olaltă, 4 sârmă (droturi) groase trase prin belciugile unor stâlpi de stejar și purtând, în bătaia soarelui, vite de vie, soiuri alese pe sprânceană.

Fășia rămasă în josul lacului găzduia 2 nuci altoiți în rădăcini (altcum nu se prind), 4—5 aluni italieni, doi gutui și dinaintea lor o mică școală de altoi.

După-ce am așternut pe hârtie planul și cuprinsul pometului, m'am coborât cu vorba la amănunte, începând cu *altoi*.

Nana Zamfira s'a grăbit a răspunde, astădată cam de-a valma. Dar în curând

și-a venit în ori încredințându-se, că nu răsbește cu mine, încăpăținatul profesor, de cătă potrivind răspunsul întrebărilor puse.

„Nevoind a rămânea în lungă aşteptare, am cumpărat cei dintai 60 altoi de-a gata, între cari 45 meri parmen, pălule și popești, aşadar 3 soiuri târzii. Intre celelalte 15 bucăți au fost 3 peri târzii, untoase și pargamute, și numai 2 văratice tămâioase și câte 2 nuci, pruni, cireșii, vișini și gutui, ca având a împăca trebuințele casei. Cei 45 erau închinăți mai ales negoțului.

„Văd, nană Zamfiro, aici și colea, vre-o 2—3 pomi tinerei, sădiți pe semne acum e anul. Cum i-ai prăsit?

„Am oculat, altoind vara sub coaje, pueții de doi ani, crescute din sămburi pădureți în școală altoilor. Din ochiul sau mugurul prins s'a ivit o singură „mladă” (mlădiță), care a fost retezată, toamna, cam pe jumătate, grămadind astfel măzga în puținii muguri rămași. Un an sau 2 după croeală am scos altoii cu deosebită grije. Cu prilegiul săditului în pomet am scurtat rădăcinile prea lungi ori vătămate, curățind trunchiul până și de muguri și lăsând în spre vârf, drept coroană, numai 4 sau 5 mlade, cari și ele au fost retezate, de-asupra mugurilor porniți cu vârful în afară.

„Cum ai mânecat la facerea gropilor și apoi la sădit?

„Am săpat *gropile* în ajunul gerului, 80 centim. largi și tot așa adânci. Pătura deasupra a fost grămadită de o lature, ear pătura din jos de cealaltă. Parii obli și groși s'au înțepenit pe fundul gropilor, cari apoi s'au umplut până mai sus de așa ca păturiile țărânoase să se vină de-a 'ntoarsele, cea manoasă la fund și ceealaltă deasupra, unde se îmbunătășește și ea, prin ger și căldură, aer și gunoiu. Eu una sădesc altoiul lângă par, totdeuna așa că rădăcinile să se vină cu 4—5 degete mai sus decum au stat mai'nainte. Tărâna o înfund printre rădăcini cu degetele rășchi rate, apăsând apoi cu piciorul și legând strâns în 2 locuri, sub coroană și pe la mijlocul trunchiului. În discul cufundos dimidrejur torn, în șiroaie, 5—6 litre de apă. E bine așa?

„Hotărât bine”, fu răspunsul adăugând: „Cum îndatineză a mâneca la *curățitul* pomilor vârstnici?”

Nana Zamfira a răspuns scurt și respicat astfel: „Inlătur cu ferestreul și foarfeca de pomi crengile uscate, îmbolnăvite sau atârnând blege cum și vlăstările izvorâte din trunchiu. De asemenea inlătur tot ce tinde a se rămuri înspre mijlocul coroanei, dacă e ca lumina și căldura să aibă pe unde răsbată la frunzișul și poamele mai dinlăuntru. Cu o „gripșă” (gripă) anume și peria de otă rad și curăț temeinic, la căte 2 sau 3 ani, scoarța mortă, arzând fără mele prinse într'o pânzătură, ca fiind încărcate de gângăni, vermuți și ouă.

„Si cum ai mânecat voind a lecui ranele pricinuite coajei?

Răspuns: Incep prin a reteza, cu un tăiș ager, coaja vătămată, ungând apoi ranele bine netezite cu răsină de altoi, pe care o gătesc topind pe îndelete, într'un vas mare, $\frac{1}{2}$ kilog. răsină albă, în care amestec bărbătește, după tragerea dela foc și potolire, 10 dekag. spirit curat și puțin său sau ulei. Răsina curgăcioasă astfel gătită însușește toate cerințele dorite. Deoarece lecuesc an de an până și crepături mititele, cu rane mari nu am de furcă. Când

n'am răgaz, cumpăr rășina de altoi. E cam scumpă, dar face.

Dovadă vădită că nana Zamfira s'ar putea lua, și în ale pomăritului, la întrecere cu oră și cine, erau cei 60 de pomi însăși, toți sănătoși, voinici, obli ca brazii și amenințând cu frângere, sub povara nenumăratelor fructe mari și chipeșe.

„Cum se face, nană Zamfiro, de ai puștrugurei tocmai așa mulți, agriș însă neasemuit mai puțini?

„Eată cum și pentru ce. Odinioară aveam și eu, ca lumea, un fel de gard viu, încipărit pe repezeală din strugurei pițigăiați, deși ca holda, lihiță și inecați în chir așa de încălcit, că n'a fost chip a-l stirpi. Când baroniuța m'a cinsti cu vin neaoș de strugurei, am stirpit chirul cu strugurei cu tot. Din strugureii aruncați de Ianos, cu boane și ciorchine uriașe, am ales câteva tufe mai tinere, din cari am prăsit tot ce vezi aici și mulțime de sade înrădăcinat, dăruite la căți toți. La vârsta de 2 sau 3 ani, petrecuți în școală, am sădit nouăle tufe în fâșii jugările la adâncime de 70 centim. și lățimea de preste 1 met. Depărtarea între tufe e, cum am spus, de 120 centim. În urma alor 3 scormoniri cu sapa, pământul rămâne limpezit și pufăios. Chirul și melciu n'au când se încuiba. Si fiindcă la căte 3 ani astern, înaintea sapei dintăiu, mult gunoiu sau compost, forfecând toamna vlăstările îmbătrânite și oarecum leșinate, an de an cu leg strugurei potop, din cari pregătesc mai numai vin, aevea minunat și având mare trecere. Deseară, la sau după cină, ai să te miri și dta auzind, cât vin de strugurei pregătim și ce prețuri luăm. Acum atâta nuanță, că de agriș m'am cam lăsat, una fiindcă prăsirea acestor „pomișe” e cam anevioasă și nu dau vin așa gustos ca strugurei, alta fiindcă boala îi răpune ușor. Decât prin urmare agriș, mai bine strugurei, cari pot fi cu înlesnire înmulțiti, nu bolesc și imbie roade din belșug în mai fiecare an.”

„De mi-ai fi și dta școlăriță, și-aș trânti la esamen o eminenție căt o cămilă. Așa însă îngădue a te preamări făgăduind, că am să scot la iveala cuvenită numele și îsprăvile ce ai făptuit.

De atunci au trecut multișori ani și eată că acum numai, în toul răsboiului, dat mi-a fost a duce făgăduința în deplinire.

D. Comșă.

Cântec.

Dalbă primăvară,
De-ai aduce'n țară
Mult dorita pace;
De-ai putea preface
În cântări și glume
Vaietul din lume,
Si fără de nume
Sbucium și dureri,
— Dac'ar fi să fie —
Noi cu bucurie
Sfântă te-am primi
Si sărbători;
Ai fi dintr'odată
Cea mai adorată,
Cea mai minuuată
Dintre primăveri.

Ecat. Pitiș.

Binefacerile muncii.

"Intru osteneală și nevoiță noaptea și ziua am lucrat,"
II. Tesal. 3, 8.

O poveste din veacurile cele dințai ale bisericii creștine spune, că Toma „Necredinciosul”, la un timp oarecare după înălțarea Mântuitorului la cer, a fost copleșit din nou de tot felul de îndoieți și sovăieți. Având însă dorința să scape de ele, s-a dus la ceialalți apostoli, ca să-și destăinuiască sufletul înaintea lor și să-l lumineze. S'a dus mai întâi la Pavel, căci el era dintre toți apostolii cel mai învățat, — dar nu l-a putut asculta, fiindcă era ocupat cu propovедuirea evangheliei între pagâni. A întâlnit apoi pe Filip, dar nici el n'a avut răgaz de vorbă lungă, deoarece scrisă o lungă epistolă către conducătorii bisericilor creștine din Etiopia. Pe apostolul Petru nu l'a întâlnit, fiindcă tocmai atunci plecase la Cesarea, ca să vestească acolo evanghelia mântuirii. Cu inima posomorâtă în sfârșit Toma s'a hotărât să meargă la Ioppe, ca să se întâlnească cu Tavista, cea cunoscută pentru faptele ei bune și pentru milosteniile ce făcea. Dar nici acolo n'a umblat mai bine decât în Ierusalim. Tavista fusese greu boala și ca să ajungă în rând cu lucrurile ei, s'a apucat cu toate puterile să coase haine pentru săraci. Astfel și dela Ioppe a trebuit să se întoarcă Toma fără ispravă.

Pe cale spre casă a cercat să-și dea mai bine seama, oare de ce numai ei e copleșit de îndoieți, pe când toți ceialalți apostoli sunt feriți de ele. Deodată i-s'a luminat mintea și a înțeles, că ceialalți apostoli sună cu mult prea ocupați cu lucrul evangheliei, decât ca să se lasă pradă îndoielilor. Povestea ne mai spune, că în acea clipă Toma s'a hotărât să meargă ca să propovăduiască evanghelia printre neamul Partilor, hotărâre pe care a și dus-o la înăplinire. Din ceasul în care s'a pus pe muncă n'a mai fost chinuit de îndoieți, ci cu cât muncea mai mult și mai cu spor, cu atâtă și se întăria și credința.

Regale Carol către națiune.

Cetim în „Nagyszebeni Reg. Ujság”: „Monitorul (gazeta) oficial” din Budapesta în numărul de Marți, va publica un rescript egesc de mare însemnatate, în cadrele (cuprinsul) căruia se face numirea din nou de ministru președinte alui Wekerle. Cuvântul regesc din rescript va cuprinde înființarea armatei naționale maghiare și felul cum se va face în viitor maghiarizarea în lăuntrul țării.

Noul cabinet.

Tot „Monitorul oficial” din Budapesta publică lista nouilor ministri care vor face parte din guvernul lui Wekerle, așa precum urmează:

Ministrul președinte: Wekerle Sándor.
Ministrul de finanțe: Popovici Sándor.
Ministrul de hohvezi: Szurmay Sándor.
Ministrul pentru agricultură: Serényi Béla.

Ministrul de culte: Zichy János.

Ministrul de comerț: Szterényi József.
Ministrul pe lângă Maj. Sa: Zichy Aladár.
Ministrul pentru Croația: Unkelhauser.

Cu privire la portofoliul ministrului de interne încă nu s'a hotărât nimică, și tot-

deodată nu este sigură nici persoana care va ocupa portofoliul ministrului de justiție.

Constituția austriacă se va schimba.

Viena la 3 Mai. Conducătorii diferitelor partide din Austria s-au întrunit sub conducerea președintelui camerei austriace Groos, fiind de față și prim-ministrul Seidler. Nu au luat

parte împăterniciții clubului slavilor de sud și al Cehilor. Prim ministrul Seidler a arătat trebina schimbării constituției austriace și s'a ocupat și cu întemeierea unui stat al Slavilor de sud în marginile imperiului austriac.

Maiestatea Sa a amânat adunarea parlamentului austriac și a însărcinat pe prim-ministrul Seidler cu începerea sfătuirilor cu conducătorii diferitelor partide.

Război și pace.

Pacea dela București.

Contractul de pace dela București va fi subscris în zilele acestea, în forma aceea în care s'a alcătuit cu prilejul păcii preliminare. Toate acele presupuneri (combinări) deci, că vorbeau despre o schimbare radicală a condițiilor de pace de mai înainte, cad dela sine. Darea în vîleag a contractului de pace însă se va amâna, din cauze de tipar până mai târziu.

Pentru a întârzia pacea?

„Berner Intelligenzblatt” afă din Iași: Pare că s'a ajuns la o deplină înțelegere între guvernul român și puterile centrale în afacerea învoierii de pace. Întârzierea a pricinuit-o faptul, că contractul a trebuit tradus în 5 limbi: germană, ungă, română, turcă și bulgară. Baronul Burian și d. Kühlmann vor iscăli peste câteva zile pacea la București. Se zice că după încheierea păcei, regele Ferdinand, guvernul și ambasadorii străini se vor întoarce la București.

Pacea cu România s'a îscălit.

Din București se vedește: Marți la amează s'a îscălit contractul de pace cu România în castelul dela Cotroceni. Cu subscririile lui s'a sărșit însemnata lucrare diplomatică care a fost închinată închierii contractului de pace cu România.

Incheierea păcii, precum spune bîroul telegrafic ungăr, s'a răspândit repede în întreaga Românie, primită fiind cu satisfacție (mulțumire). Baronul Burian, dimpreună cu membrul delegației austro-ungare a călătorit la Viena.

O nouă ofensivă germană generală

Un corespondent de pe frontul francez al unei gazete engleze scrie: nu este mult germanii vor începe cu puteri uriașe o nouă ofensivă generală de-alungul întregului front. Armata germană ar fi așa de tare cum nu s'a mai pomenit până acum.

Englezii se ţin de infometare.

„Az Est” scrie: precum spune gazeta engleză „Telegraf” un bărbat politic holandez a sosit în Londra și în numele secretarului de stat german Kühlmann, a făcut unui membru al guvernului englez propunerii de pace. Bărbatul de stat englez a răspuns următoarele: Alianții sunt tare hotărâți ca să câștige răsboiul, și adeca sau cu armele sau să o infometeze pe Germania. Dușmanii noștri nu mai au material brut. Spune domnului Kühlmann următoarele: din dicționarul englez lipsește acest cuvânt: „pace

prin înțelegere”, iar din dicționarul nemțesc a dispărut următorul cuvânt: „material brut”.

Frontul din Franța.

La răvașul răsboiului din zilele din urmă n'avem de încreștat lucruri mari. Afără de câteva contra-atacuri luate de francezi și englezi în unele puncte ale frontului, mai ales în fața dealului Kemmel, pe care-l țin nemții în mâna lor, nu s'au dat lupte decât cu tunurile. Infanteria stă pe loc și de-o parte și de altă. Aceasta e linia dinaintea furtunii. Când se va deslăunui din nou furtuna și unde și de care parte va porni, încă nu se poate ști. Se bănuiește totuși că nemții vor face și de data astă începutul, pornind luptă spre orașul Amiens, ori mai în sus spre Ipern, ca să strâmtorească pe englezi spre mare. La aceasta se aşteaptă englezi. S-ar putea întâmpla și cazul, ca nemții să deschidă focul mai spre meazăzi, cu față către Paris, mândra cetate a Franței. La aceasta stau gata francezii. În sfârșit se vorbește și de planul unei offensive generale, pe care să o iee nemții pe întreg frontul. Mai puțin se zvonește despre o contra-ofensivă a francezilor și englezilor. Care din aceste preziceri se va împlini, se va vedea în timpul cel mai apropiat.

Frontul italian.

De câteva zile s'a pornit lupta cu tunurile pe frontul italian. Infanteria deocamdată n'a intrat în foc, se spune însă că ne găsim în preajma unor lupte crâncene pe acel front.

Biruința nemților în Finlanda.

Cu trupele ce le-au trecut astă iarnă, până la un loc cu corabiile, apoi pe marea înghețată, nemții au luat luptă în Finlanda cu trupele revoluționare rusești și după o încăierare de cinci zile, ajutați și de batalioane finlandeze, au bătut pe dușman, i-au luat 20 de mii de prizonieri și l'au împins înapoi spre țara rusească.

Ce se va întâmpla cu Dobrogea?

Cetim în „Az Est”: Afacerile teritoriale (de pământ) care îi privesc mai deaproape pe Turci și Bulgari, încă nu s'au putut aduce la un sfârșit deplin. Deoarece deocamdată Bulgaria nu este în stare să se învoiască cu cerințele Turcilor, care pretind anumite părți din ținut bulgăresc, s'a ajuns la rezultatul acela, că partea de miazănoapte a Dobrogei nu va fi încorporată la Bulgaria, ci o comisie a puterilor centrale va cerceta lucrul mai deaproape, iar hotărârea cea din urmă în privința aceasta, se va lua abia la o consfătuire (conferență) dobrogeană, care va avea loc în curând.

Contraofensivă în Franță?

După o telegramă din Paris, gazeta Temps, cu îngăduirea censurei vestește, că contraofensiva antantei este pe cale să se înceapă.

Mari lupte în țara sfântă.

Pe pământul unde a umblat domnul Hristos și a vestit oamenilor pace, se dau acum lupte crâncene. Comunicatul oficial german scrie: Ne-a reușit să oprim înaintarea trupelor engleze dela Ierihon, spre răsărit și miazănoapte. După o luptă de 5 zile i-au dat pe englezi îndărăt, în locurile de unde au plecat, distingându-se alătura de Turci și trupe germane. Prada pe care au luat-o este însemnată.

Răsboiul va mai ține un an.

Ministrul american de marină (vapoare) Daniele, a spus cu prilejul unui banchet (ospăt) al marilor industriași din Washington, că după toate semnele răsboiul va ajunge la un sfârșit firesc, abia după un an de-acum înainte.

Cântec.

O lună cu chipul rotund
Se'nalță pe vârfuri de casă,
Să neguri și umbre s'ascund,
Să pacea pe lume se lasă.

Doar numai sfîlnic, ca 'n vis,
Un susur colindă prin ramuri
Prin ramuri de măr și cai.
O floare mi-adorme pe geamuri.

Ecat. Pitiș.

Nu te supăra nici când îți se face nedreptate și nu-ți da mânia pe față nici când ea e îndreptăjită!

Avis!

„ECONOMUL” institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludos și Aiud.

Affiliate 7 reunioni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.

Reserve: Patru sute de mii coroane.

Depuneri: Trei mii de coroane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primeste depuneri cu etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezări culturale. Împrumută pe cambii, hipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole.

Ajută la întemeierea reunioniilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani” și „Un orfelinat de fete, victime ale răsboiului”.

Creșterea copiilor.

(Urmare.)

Când suge copilașul?

Ziuă dințău a petrecut-o fără să mă-nânce, i-s'a dat numai 2—3 lingurițe de ceai de romoniță. Marioara se minuna; dar se gândeau: Lelița Anica știe ce-i trebuie copilașului.

A doua zi Nicușorul a supt. Lelița Anica i-a spus sorusii.

Asculță, dragă, nu alăpta copilul cum obișnuiesc femeile de aici. Acestea îl alăpteză de câte ori plâng copilul, sau la fiecare ceas sau două. Așa nu-i bine: E deajuns dacă micuțul primește mâncare *tot la patru oare*. Dacă la început și plâng, nu face nimic, mai târziu se obișnuiește. Noaptea peste tot nu trebuie lăptat. Așadar lăpteză-l dimineața la 6 ore, înainte de ameaz la 10 ore, după ameazi la 2, 6 și seara la 10 ore. Seara dela 10 până dimineața la 6 este dat să doarmă atât mama-cât și copilașul.

Așa nu se poate — a zis lelea Ruxanda. Nu se poate, căci doar toate femeile atât noaptea cât și ziua lăpteză copilașul tot la 2 ore. Nora mea, săracă, nu poate dormi toată noaptea. Nepoțelul Gheorghiță atâtă plâng, că nu poate dormi nimeni în casă.

De ce plâng copilașul?

Mititelul plâng, dacă-l supără ceva. Indată trebuie desfăcute scutecele și dacă e murdar sau ud, să fie pus în curat. Dacă s'a-ncrește fașiile și apăsa trupșorul fraged, trebuie netezite. Dacă n'are scaun și dăm puțin reciș pentru copii. Dacă are zgârciuri și dăm puțin ceai de romoniță. Aducându-l astfel în ordine cu toate îl lăsăm să doarmă în trăsurică. Dacă totuși mai plâng, lasă-l să plângă, mai târziu va tăcea, se va deprinde la ordine. Putem căca să-l scăldăm nu dimineața ci seara; după scaldă de regulă doarme într'una până dimineața.

— Eu dacă mi-a plâns copilul noaptea, l-am luat lângă mine, l-am lăptat și l-am încălzit cu trupul meu, a zis lelea Ruxanda.

Asculță numai, te reg, iubită vecină, ce spui eu. Mama nici când să nu pui lângă ea copilașul, pentru că trupul omului mare împrăștie aburi stricători micuțului; și se poate întâmpla, cum s'a și întâmplat de multeori, că mama ostenită, a adurmit greu și în somn a turtit corpul mic și gingaș al copilului. Lăptarea neregulată numai strică copilașului. Îi strică mai ales atunci când are zgârciuri sau scurgere de stomac; căci doară dacă mai are în stomac mâncare nemistuită să-i mai dăm alta se va bolnăvi și mai tare. Trebuie aşteptat până trec cele patru ore și numai după aceea este ertat să-l alăptezi din nou. Dacă rânduiala aceasta o păstrăm și copilul tot plâng atunci trebuie că sufere de ceva și trebuie chiamat doctorul. Eu am băgat de seamă că dacă ținem rânduială copilul este sănătos, doarme noaptea linistit și-i dă pace mamei.

Lelea Ruxanda a zis: Dar și după obiceiul vechi am crescut copii.

— E drept, nuinai cât, că *jumătate mureau înainte de a împlini 5 ani*.

Lelița Anica a rămas la sorusa o săptămână. Când s'a întoțiat, Marioara, a întrebat:

— Mamă dragă, cum se poate că le-

lița Anica știe umbla cu copilași mai bine ca alte femei?

Mama zise zimbind:

De aceea, dragă mea, că ea a fost multă vreme soră de caritate (îngrijitoare) în spitalul unde nasc femeile.

(Va urma.)

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 12 Mai 1918.

Distincție. Generalmajorul *Nicolae Lujojan*, comandantul garnizoanei din Sibiu, a fost ridicat, pentru meritele sale deosebite, la rangul de nobil cu drept de moștenire pentru urmașii săi. Felicităm din inimă pe vrednicul general, pe care cu atâtă drag îl vedem în orașul nostru!

Concert de binefacere. Regimentul 31 de infanterie va da în 3 și 10 Mai a. c. două concerte în folosul văduvelor și orfanilor după militarii acestui regiment. Concertele se vor ține în teatrul orașului sub patronajul primarului, cu concursul doamnelor V. Phleps și Matilda Larcher și a corului Hermania. Va cânta și muzica militară sub conducerea dirigențului Antoniu Blaton.

Cel dințău concert a și avut loc Vinerea trecută în 3 Mai, în saia teatrului orașenesc. Toți cei ce au luat parte la el, au fost încântați de programul minunat întocmit și de reușita cântăreștilor. Venitul a fost deosebit de bună și la finalul concertului se va repeta în 10 Mai.

Inatenția servitorimelui. Dela poliția sibiană primim următoarele: În scop de a delătura părtarea supărătoare pentru public a servitoarelor și servitorilor, poliția orașului le oprește preumbilarea în zile de Dumineacă și sărbători în următoarele locuri: Piața Regele Carol (Piața mare), Strada Francisc Iosif (a Cisnădiei) și promenada podului (Bretter). Nesupușii se pedepsesc aspru. Se pot abate dela oprirea aceasta numai în cazuri de grabă mare (mergere la farmacie, medic și a. a.) Se amintește totodată, că este oprită împedecarea umbărării pe trotuar prin adunări mai numeroase de trećători și opriri în loc.

Stăpânii sănt rugați să și învețe personalul de serviciu conform cu aceste po-runci.

Cât vor costa ghetele? În zilele acestea va fi la iveau o poruncă ministerială, prin care se hotărăște, că numai patru feleuri de ghete pot fi puse în vânzare. Se stabilesc astfel patru soiuri de prețuri maxime: Ghete făcute în fabrică vor costa 75 cor., cele pregătite parte în fabrică, parte de măestrii pantofari costă 80—85 cor.; cele pregătite în industria mare costă 135 cor., iar în industria mică 200 cor.

Nuoi chemări la armie. Ministrul de honvezi a poruncit din nou asentarea celor tineri, născuti în anii 1895 1893 și 1900, cari au fost îndatorați să se înfățișeze la asentarea de gloașii de până acum, dar încă nu s'au supus acestei îndatoriri.

Moartea lui Gavriliță Princip. S'a sfârșit în temnița grea din Teresienstadt și omorâtorul principelui nostru moștenitor Ferdinand: Gavriliță Princip. Se știe că tinăruul acesta, după ce a săvârșit omorul, pentru vîrstă sa fragedă, n'a putut fi condamnat la moarte, neavând încă 20 de ani. Pe-

deapsa ce i-s'a dat atunci pentru saptă-i urâtă, au fost 20 de ani de închisoare grea. Fiind însă slab de fire a căzut în ofică, și în zilele trecute au murit, după-ce soțul său de faptă Ciabrinovici, a sfârșit-o tot de aceiaș boală în anul trecut.

Regina României și Antanta. Cetim în „Tageblatt“: Berlin 4 Maiu. Vești vrednice de credință sosite din Iași spun, că atunci când a plecat din România conducătorul ofițerimei franceze, care a luptat în armata română, generalul Berthelot, regina Maria s-a înfățișat în persoană la gară, și în clipa despărțirei l'a sărutat pe frunte. Totdeodată s-a tălmăcit nădejdea într-o grabnică revedere. Si această despărțire dovește simțăminte casei domnitoare române față de Antanta. Vesta că trimișii Antantei ar fi părăsit Iași nu se potrivește cu adevarul. Nici nu le vine în minte ca să plece, ci și urmează și pe mai departe lucrarea lor ațătoare.

Rusia se pregătește din nou? O gazetă englezescă, precum cetim în „Pester Lloyd“, scrie că Rusia pare a se pregăti

din nou pentru răsboiu. Sovietul rusesc, care s'a întinut în zilele trecute la Moscova, a primit programul lui Troțchi pentru înrolarea tuturor bărbătilor capabili de a purta armele dela 16 până la 40 de ani, precum și cu privire la recrutarea tuturor țăranilor și muncitorilor. Asemenea au fost rechiramați în slujbă toți ofițerii de rang mai mic sau mai înalt, cari au făcut odiinoară parte din armata rusească, pentru a înfăptui noua armată. Părerea generală este, că în timp de 10 luni se va putea pune pe picioare o oștire foarte puternică. La această întunire au luat parte trimișii Angliei, Statelor Unite și Iaponiei. Dacă răsboiul se va întinde până la primăvară, Rusia se va instăpa și iarăși pe o armată de milioane de cauzaci pentru a se poată apăra.

Generalul Roberston proorcește. Tot „Pester Lloyd“, scrie că fostul șef al generalilor englezi Robertson, a făgăduit încă o lungă durată a răsboiului, fără să poată spune însă cu siguranță cât va ținea. Una din pricina pentru cari răsboiul nu s'a sfârșit încă, este că Anglia a început ră-

boiul fără de a fi cît de puțin pregătită, pecând vrăjmașii ei erau înarmați până în dinți. Pentru aceasta Anglia trebuie să îndure multe. În alte vremuri o asemenea nepregătire ar fi dus o țeară la peire, dar Anglia nu se va nimici, și din cauza aceasta fiecare cetățean trebuie să-și împlinească datorința cu cea mai mare scumpătate.

Se găsesc de Vanzare:

haine bărbătești,
costume întregi, precum și pardesie fără
cuzururi, apoi pantaloni și rocuri, mai de
darte

ghete de bărbăți

de felurite mărimi, tari, fără sînintă, în sfârșit
cisme

șuoare și bune, precum și alte lucruri purtate la

Berggasse nr. 12
Parter în stânga.

Convocare la adunarea generală constituantă.

„Aquila“

bancă țărănească pentru asigurări poporale societate pe acțiuni
Cluj — Kolozsvár.

Convocare.

„Aquila“ bancă țărănească pentru asigurări poporale societate pe acțiuni își va ține

Adunarea generală constituantă

la 10 Maiu n. 1918. oarele 3 d. a. în Cluj în localitatea institutului de credit și economii „Economul“ (Strada Wesselényi M. Nr. 26), la care învită cu toată stima pe semnatorii de acțiuni.

Obiectele adunării vor fi:

1. Darea de seamă a fondurilor despre subscriverea acțiilor și plătirile făcute.
2. Darea de seamă a fondatorilor despre numărul acționarilor prezenti și suma voturilor.
3. Alegerea președintelui, a notarului și a verificatorilor procesului verbal.
4. Hotărâre asupra constituirii.
5. Stabilirea statutelor.
6. Hotărâre asupra absolutorului pentru fondatori.
7. Comunicarea membrilor consiliului de direcție numiți prin fondatori.
8. Alegerea comitetului de supraveghere pe 1 an.
9. Alegerea comisarilor de zi pe 3 ani.

Cluj, 25. April 1918.

Din încredințarea fondatorilor:

Dr. Amos Frâncu m. p. adv. director de bancă proprie de casă, Cluj.
Dr. Valentin Drăganu m. p. funcț. de bancă, proprie de casă, Cluj.
Ladislau Papp de Lemény m. p. asesor orf. pens. și proprietar, Cluj.
Romulus Cuceanu m. p. proprietar de casă și pământ, Cluj.

Proiect pentru fondare și listă pentru subscrivere acțiilor.

Proiectul fondării și lista subscrivării de acții pentru

„Aquila“

Bancă țărănească pentru asigurări poporale societate pe acții.
În limba maghiară: Gazdák népbiztosító bankja r.-t.

În limba germană: Bauernbank für Volksversicherungen A.-G.

Subscrișii fondatori intemeiem o societate pe acții cu sediul în Cluj sub firma: „Aquila“ bancă țărănească pentru asigurări poporale societate pe acții.

1. Scopul întreprinderii: exclusiv cultivarea ramului asigurării de viață fără vizită medicală.

Societatea poate primi pentru alți rami de asigurare reprezentanța altor institute eventuale societăți pe acții.

Durata societății e 99 de ani socrătăți dela introducerea statutelor în registrul comercial, care durată se poate prolungi prin hotărârea adunării generale.

2. Capitalul social e deocamdată 200,000. Cor. adeca Douăsute de mii coroane, constător din 2000 bucăți acții a Cor. 100. (Unasută coroane) nominal.

Acțiile să pot semna inclusiv până în 1 Iulie 1918 pe coalele de subscrivere emise. Semnări făcute mai târziu nu se iau în considerare.

De fiecare acție este a se plăti sub titlul taxă de timbru și spese de fondare suma de Cor. 5—, care e scadentă deodată cu prima rată.

Subscrivările sunt între toate imprejurările obligațioare și irevocabile. Plătirile acțiilor se fac în chipul următor:

10% cu prilejul subscrivierii

20% până la ziua înainte de adunarea constituantă.

Cât pentru plata sumei restante hotărăște adunarea constituantă. Tot adunarea constituantă hotărăște în privința executării dispozitivelor legale cuprinse în §§. 453, 454 și 455 ai legei comerciale.

Toate plătirile obveniente din semnarea de acții au să se facă la firma comercială înregistrată „Economul“ institut de credit și economii, societate pe acții în Cluj. La cassa acestui institut (Cluj, Wesselényi N. u. 26) se păstrează coalele de subscrivere.

4. În cazul când societatea pe acțiuni nu s-ar constitui, solvirile făcute se replătesc prin institutul numit fără interese.

In caz de plătire întârziată, sunt a se solvi 6% interese de întârziere, socrătă dela scadența ratelor.

Plătirile făcute a conto acțiilor și întrelăsat mai târziu, cad în favorul fondului de rezervă și nu se pot reclama dela societatea pe acțiuni (legea com. § 169), iar dacă acția s-ar anula pentru neglijarea plătirii, subscrivitorul de acții rămâne cu toate acestea obligat până la 50% a nominalului acțiilor subscrise. (Legea com. § 171).

5. Fondatorii își rezervă dreptul, ca în caz de suprasemnare de acții să reducă suma semnărilor singuratic, respective să îndeplinească reducerea semnării după libera lor chibzuială. Tot asemenea își rezervă fondatorii dreptul ca încât s-ar efectua semnări de acții, ce ar întrece capitalul de fondare inițiat de Cor. 200,000.— să se ridice eventual conform acestora capitalul social.

In urmă fondatorii își rezervă dreptul, ca să numească pe temeiul § 183 al legii comerciale primul consiliu de direcție pe termin de 3 ani.

Cluj 25 April n. 1918.

Fondatorii:

Dr. Iacob Radu m. p. prelat papal, canonic gr. cat. Oradea-Mare.
Dr. Amos Frâncu m. p. avocat, director de bancă, proprie de casă, Cluj.
Ladislau Papp de Lemény m. p. asesor orf. pens., proprietar, Cluj.
Romulus Cuceanu m. p. proprietar de casă și pământ, Cluj.
Dr. Dioniziu Pop m. p. avocat, Cluj.
Dr. Iosif Turcu m. p. medic, Viena.
Dr. Valentin Poruțiu m. p. avocat, proprie de casă, Cluj.
Emil Poruțiu m. p. preot, prezid. Școala „Buna“ Măcicașul-un.
Alexandru Voina m. p. mare neguțător, Verșej.
Dr. Ion Olteanu m. p. avocat, Ludoșul de Mureș.
Dr. Eugen Ghelner m. p. avocat, Kevevára.
Teodor Terziu m. p. meseriaș, Cluj.
Mihail Ilieșu m. p. preot, Aiton.
Dr. Vasile Dăncu m. p. preot, Nădășel.
Dr. Valentin Drăganu m. p. funcț. de bancă, proprie Cluj.
Dr. Mircea Mocanu m. p. medic, Brașov.
Dr. Valentin Boca m. p. proprietar, Caianul-mic.
Dr. Ioan Plosca m. p. cand. adv. Cluj.
Teodor Iacoban m. p. proprietar, Jacoben.
Marius Elekes m. p. mare proprietar, Velcheriu.
Aurel Mureșan m. p. publicist, Brașov.
Emanuel Stoica m. p. funcț. de bancă, proprie. Șimleu.
Dr. Eugen Bianu m. p. avocat, proprie. Făget.
Dr. Ioan Maior m. p. avocat, Aiud.
Filip Pârvu m. p. învățător și proprietar, Măcicașul-u,

„A doua însoțire de credit în Boz“.

Convocare.

Membrii însoțirei „a doua de credit în Boz“ sunt convocați la

a VIII-a adunare generală ordinată,

ce se va ține în localul școalei române din Boz, la **12 Maiu 1918 st. n.**
la orele 2 d. a.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării, denumirea unui notar și alegerea alor doi verificatori.

2. Aprobarea bilanțului pe 1917, darea absolutorului pentru direcțione și comitetul de supraveghiere și împărțirea profitului curat;

3. Alegerea respective întregirea direcționei și a comitetului de supraveghiere pe un perioadă de 3 ani.

4. Eventuale propuneri.

Observare. 1. Însoțirea la finea anului 1916 a avut 90 membrii. În anul 1917 n'a intrat și n'a repăsit nime, deci starea cu 31 Decembrie 1917 e de 90 membrii cu 90 părți fundamentale în valoare de 900 cor.

2. Bilanțul și convocarea sunt puse spre vedere publică la cassarul însoțirei și la primăria comună din loc cu 8 zile înainte de ținerea adunării generale.

Boz, la 28 Aprilie 1918.

A doua însoțire de credit în Boz.

Nicolae Miclea m. p.
președinte.

Contul Bilanț cu 31 Dec. 1917.—Mérlegszámla 1917 dec. 31-én.

Active. — Vagyon.

	K f
Cassa — Készpénz . . .	6651·21
Imprumuturi — Kölcsonök . .	8310·90
Părți de fondare — törzsbet.	875—
Fond de rezervă — Tart.-alap	1.388·80
Depuner — Tartalékbetétek	15.602·61
Cont-current — Folyószámla	6.683—
Creditori — Hitelezők . .	130·64
Inter. anticip. — Átmen. kam.	122·40
Profit curat — Tiszta nyer. .	159·66
	14.962·11

Pasive. — Teher.

	K f
Interese — Kamatok	
după părți de fondare	
— törzsbetétek után K. 43·75	
după depuner — ta-	
kar. betétek után „ 306·37	
după cont-current —	
folyó számla után „ 488·78 838·90	
Spese — Költségek:	
de administrație stb.	
— kezelési stb. „ 83·40	
remun. — jutalmaz. „ 200— 283·40	
Dare — Adó:	
erarială — állami „ 303·05	
după inter. de dep.	
— tak. betétek után „ 30·64 333·69	
Profit curat — Tiszta nyereség	159·66
	14.962·11

„Buzdi második hitelszövetkezet“

Meghívó.

A „buzdi második hitelszövetkezet“ tagjai **folyó évi 1918. u. n. május hó 12-én d. u. 2 óraker** Buzd községen a román iskola helyiségben tartandó

VIII-ik rendes közgyűlésre

hivatnak meg.

Naplrend:

1. A közgyűlés megnyitása, jegyzőkönyv nevezése és két hitelesítő megválasztása.

2. Az 1917. évi mérleg jóváhagyása, az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása és a tiszta nyereség felosztása.

3. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak válásztása illetőleg ki-

egészítése új 3 évi időre.

4. Esetleges indítványok.

Megjegyzés. 1. A szövetkezetnek 1916. év végén 90 tagja volt, 1917. évben sem belépés sem kilépés ne történt s így a tényállás 1917. december 31-én 90 tag 90 törzsbetéttel 900 korona értékben.

2. A mérleg és a meghívó a szövetkezetnek pénztárnokánál és a köz-

ségi előljáróságánál a közgyűlés előtt 8 nappal vannak közzétérve.

Buzd, 1918. április hó 28-án.

Buzdi második szövetkezet.

Miclea Miklós s. k.
elnök.

Contul Profit și Perdere — Nyereség- és Veszeség-számla

Eşite. — Kiadások.

Intrate. — Bevételek.

	K f	K f
Interese — Kamatok		
după părți de fondare		
— törzsbetétek után K. 43·75		
după depuner — ta-		
kar. betétek után „ 306·37		
după cont-current —		
folyó számla után „ 488·78 838·90		
Spese — Költségek:		
de administrație stb.		
— kezelési stb. „ 83·40		
remun. — jutalmaz. „ 200— 283·40		
Dare — Adó:		
erarială — állami „ 303·05		
după inter. de dep.		
— tak. betétek után „ 30·64 333·69		
Profit curat — Tiszta nyereség	159·66	
		1.615·65

Boz, la 31 Decembrie 1917. — Buzd, 1917 december hó 31-én.

Ioan Becicheri m. p.
contabil-cassar.

Nicolae Miclea m. p.,
președinte.

D. Sîrbu m. p.

Vasilie Barb m. p.

Nicolae Doștean m. p.

Vartolomeiu Cismaș m. p.

Revidat și aflat în ordine — Megvizsgálta és helyesnek találta.

Boz, la 28 Aprilie 1918. — Buzd, 1918. évi hó 28-án.

Comitetul de supraveghiere: — Felügyelő-bizottság:

Virgil Păcurar m. p.
președinte.

Vasile Cismaș m. p.

Vasile Igna m. p.

Petru Grecu m. p.

Caut

Caut

2-3

loc ca morar la o moară
cu apă. Adr. la Gazeta
Poporului. 1-3

loc ca mașinist și morar la
ori ce fel de motor sau arândă.
Adr. la „Gazeta Poporului“.

S'a perdit o iapă de patru ani

Sămânță de napi

Are semn în frunte și pe spinare
și e pintenoagă.
Cine o găseste să înștiințeze pe
păgubașul Michael Scheen, Kis-
torony, Kirchgasse 94.

se găsește la 3-3

Carl F. Jickeli

Filiala din Piața mare Nr. 21.

Avis!

Prin aceasta aduc la cunoștința onor. public, că în

Atelierul de sculptură în piatră

al subscrисului se pregătește: cruci, margini de groapă,
iespezi de criptă și trepte pentru edificii etc.

Bogat asortiment de lucru gata, precum: cruci de
marmoră, granit, sienit, trachit și din piatră tare din
stâncă.

Se pregătește toate lucrările de construcție
în toate soiurile de piatră după dorință.

Primesc renovări și reparaturi la monumente vechi,
precum și reînoirea de litere aurite sau în negru.

Cu toată stima

SIMION STEF

Prețuri convenabile!

măiestru pietrar

Orăștie-Szászváros (Hunyad m.)

Ogarnitură-debenzin

pentru imblătit de 3 HP. numai din
1917, deplin nouă. De vânzare în
preț moderat. A se adresa la preotul
gr.-or. din Székelyföldvár. 1-1

un văduv de 57 ani, deplin sănătos,

fără copii cu o avere de peste

50 mii cor. privatier, dorește a- se

căsători cu o femeie cinstită, sănă-

toasă, găzdoae bună și fără copii

estate dela 40 ani în sus, dis-

pusându și dânsa de ceva avere.

Ofertele să se trimită împreună cu

fotografia cea mai prospătă, înapoindu-

se la cerere. Persoanele serioase să

scrie la adresa „Gazeta Poporului“

sub numele Onest. Rugăm mărci

pentru răspuns. 2-3

Anunț de căsătorie

de ars (plutite pe apă) caută pen-
tru muncitorii săi, fabrica de ma-
șini a lui Andreas Rieger. Cei
ce au de vânzare să se anunțe
la susnumita fabrică. 2-2

Un taur

soiu bun, de 2 ani trecut, se află de
vânzare la moșia mea în Vințul de
jos (Alvincz). Reflectanții sunt rugați
a-l vedea la moșia din Vințul de jos,
care se află la 3 km. pe drumul
către Orăștie. În caz de vânzare preiau
ori-ce garanție asupra lui.

Ioan M. Vulcu, proprietar
Alvincz.